הקפה ברגל. ולא היין בידו ולמלוה בעלמא מפני שכל העולין לשאר דבריס פוכין ליומן ומקיפין וזה כה] להקטיר עולה לפיכך מקיף וכלא למקום שמנסכין שם ונותנין לו יין לנסך אבל שאר כהנים כו] שהזוכה בנסכים בפיים לא זכה לעבודה אחרת עולה והיין בידו ופנה לשמאל וחוזר על העקב כדמתני': **עולים דרך מזרח.** כשהן עולין לכבש במזרחו אצל שפתו עולין שהרי דרך ימין יפנה ולמה לו להאריך הילוכו כל רחבו של כבש וכשהוא יורד כז] יורד בשפת מערבו של כבש: ס"ג תוך מן העולה לג' דבריס הללו שעולין דרך מערב ויורדין דרך ימין ויורדין דרך ימין: **שמאל הוא.** מערבו של כבש כח] שמאל הוי כשהאיש פניו למזרח: **מלי ימין.** דקתני בסיפא ימין דמזבח שהמזבח פניו לדרום וימינו למערב: **ומלי שמאל.** דקתני בריש שמאל דגבורה: **לידי ולידי.** בריש ודסיפא: **מתני' ולאינו מכדיל.** הרגש מן הגוף אלא סימן אחד לבדו מולק דכתיב בה ומלק את ראשו ממול ערפו ולא יבדיל (ויקרא ה) ובהכל שותפין (חולין דף כא:) ילפינן דבסימן אחד הוא: **ומזה.** לותן בעוף עצמו ומזה: **סיה מתמלה.** שמקיף כט] ומתקרב בית מליקתו למזבח ודוחקו בקיר והדם מתמלה ויורד ליסוד שהרי למטה מן החוטן היא עשיה וכיסה הסובב מלעלה ומזה: **גמ' מגוף של חטאת.** אלא יזה לא בכלי ולא באצבע אלא אותו בעוף עצמו ומזה: **קיר התחתון.** שלמטה מן החוט: **בהמה שעולה למטה.** כדתמרן בפ"ק (לעיל דף י:) דכתיב בחטאת בהמה המחטא אותה אותה דמה למעלה ואין אחרת דמה למעלה: **מעלה למעלה.** דקרנות כתיבי בה: **עוף שעולה למעלה.** כדליף לקמן בפירקין (דף סה.): **שהשיריס שלו.** כשמזה הדם שותת ומתמלה ליסוד: **ואיזה זה קיר התחתון.** ג) *פעמים שהוא מתמלה לסובב כשהוא עושהו למעלה מן הסובב דמן החוטן עד הקרנות קיר העליון הוא אבל קיר התחתון הוא למטה מן הסובב שהחוטן למטה מן הסובב אמה: **ונעביד מעילא.** הזאתה יעשה למעלה והדין נותן כדתמרן והדר נעביד מילוי מתתאי כדכתיב: **מי כתיב** לא] **ימלה ימלה כתיב.** לי הוא כתיב ימלה הוא משמע שמזהיר את הכהן שיחזור וימלה אחר הזאתה הנתת דכתיב ימלה משמע ממי לענין הזאתה לג] דממילא יהיה דם מלוי אצל היסוד: **אותו שני גפיה בשתי אצבעות.** גוף העוף על כפו מבפנים ומכנים שני רגליה בין אצבע קטנה לג] זרת לקמילה ושני גפיה בין אמה לאצבע: **ומותח לאחריה.** גרונה התחתון מותח על רוחב החילון של גודל שמכנים הלאחר בין אצבע לגודל ממלא הגרון לגד גודלו ומותחו על גודלו והעורף מלמעלה ומולק: **ליפרא מלבר.** כמו שאמו לד] *עוסיס על גב היד אצל שהוסף פניו של עוף לה] על גב ידו שיהא העורף למעלה: **מותח לאחריו.** הגרון על רוחב הפנימי של שני אצבעותיו אצבע ואמה: **גבי קמילה נמי תניא זו היא עבודה קשה.** שצריך למחוק בגודלו מלמעלה ובאצבעו קטנה למטה אצל יהא הקומץ מבורך וכן בחפינת יום הכפורים נמי תניא זו היא עבודה קשה ותרוייהו בסדר יומא בפרק הוליאו לו (דף מז: ודף מח:): **עבודה קשה מעבודות קשות.** כלומר אחת מעבודות קשות שבמקדש: **מתני' עלה בכבש.** לפי שנעשית למעלה כדילפינן בגמרא: **בא לו לקרן דרומית מזרחית.** בשני סימנין כדיליף דף כא:): **ומכדיל.** בשני סימנין כדיליף בהכל שותפין (חולין דף כא:): **ערפה.** גובה הרגש מול ערפה למטה אצל אצבע הגדולה: **והקיף את כיס מליקתו למזבח.** סומכו ודוחקו בקיר כדי שיתמלה הדם: **ספגו במלח.** מקנחו במלח הנמלא ברגש המזבח דכתיב ולכל קרבן תקריב מלח לו] ולומר בהקומץ רבה (מנחות דף כא:) בג' מקומות המלח נקוטה בכלי הכבש המלח ועל גבי הכבש וברגש המזבח: **מורלש.** זפק: **גולה.** שנוטל הטור שכנגד הזפק בעלתה עם הזפק*: **שיסע.** הגוף בין אגפיה: **הכדיל בחטאת.** במליקתה לז] שמולק שני סימנין לו לא הבדיל בעולה שמלקה בסימן אחד: **פסול.** דכל שינוי שהוא לפני עבודות הדם פסולות וגמרא מפרש טעמא: **מילה דם כו'.** מפרש טעמא בגמרא: **לאכול דבר שדרכו לאכול.** חטאת הטוף: **שדרכו להקטיר.** עולת העוף: **שלא** לח] **לשמן.** אין מוליא עולה מידי פיגול מפני שהיא כשירה בשלא לשמה: גמ'

חטאת הטוף כילד היתה נעשית. משום דדם חטאת קודם לעולה מפרש חטאת תחילה: מגופה של חטאת. מדכתיב והזה מדם החטאת ולא כתיב ולקח המשמע בכלי: **אוחז** ברגש וכגוף ומזה*. תימה דלא בעי הכא מלי קאמר כדקבעי פ"ק דחולין (דף כב.): **ואיזה** זה קיר התחתון. דלי קיר העליון פעמים שהוא מתמלה לסובב אם עושה למעלה מן הסובב דקיר העליון הוי מן החוטן עד הקרנות: **קמיצה** וחפינה. בכולהו תניא עבודה קשה: והקריבו

ראשה ממול ערפה ז] ואינו מבדיל ומזה מדמה על קיר המזבח שירי הדם היה מתמצה על היסוד ז] יואין למזבח אלא דמה וכולה לכהנים: **גמ' ת"ר** °והזה מדם החטאת ט] מגוף החטאת הא כיצד ט] אוחז בראש ובגוף ומזה על קיר המזבח ולא על קיר הכבש ולא על קיר היכל ולא על קיר אולם ואיזה זה קיר התחתון י] או אינו אלא קיר העליון ודין הוא ומה בהמה שעולתה למטה חטאתה למעלה עוף שעולתו למעלה אינו דין שחטאתו למעלה ת"ל °והנשאר שם בדם ימצה אל יסוד המזבח קיר יא] שהשירין שלו מתמצים ליסוד ואיזה זה קיר התחתון ונעביד מעיליא והדר נעביד מתתאי אמר רבא מי כתיב יב] יַמְצֶה כתיב דממילא משמע אמר רב זוטרא בר טוביה אמר רב כיצד מולקין חטאת העוף אוחז יג] גפיו בשתי אצבעות ושתי רגלים בשתי אצבעות ומותח צוארה על יד] רוחב גודלו ומולקה במתניתא תנא ציפרא מלבר אוחז גפיו בשתי אצבעות ושני רגלים בשתי אצבעות ומותח צוארו על רוחב שתי אצבעותיו ומולק וזו טו] *עבודה קשה שבמקדש זו היא ותו לא והאיכא קמיצה וחפינה אלא אימא זו עבודה קשה מעבודות קשות שבמקדש: **מתני'** *°עולת העוף כיצד טז] נעשית עלה לכבש ופנה לסובב בא לו לקרן דרומית מזרחית היה מולק את ראשה ממול ערפה ומבדיל יז] ומיצה את דמה על קיר המזבח יגמל את הראש והקיף בית מליקתו למזבח וספגו במלח וזרקו על גבי האשים בא לו לגוף והסיר את המוראה ואת הנוצה ואת בני המעיים היוצאין יח] עמם והשליכן לבית הדשן ישסע ולא הבדיל ואם הבדיל כשר יט] סופגו במלח וזרקו על גבי האשים לא הסיר המוראה ולא הנוצה כ] ואת בני מעיים היוצאין עמם ולא ספגו במלח כל ששינה בה מאחר שמיצה את דמה כשירה כא] *הבדיל בחטאת ולא הבדיל בעולה פסול °מיצה כב] את דם הראש ולא מיצה דם הגוף פסולה דם הגוף ולא מיצה דם הראש כשירה חטאת העוף שמלקה שלא לשמה מיצה דמה שלא לשמה כג] לשמה ושלא לשמה או שלא לשמה ולשמה פסול °עולת העוף כשירה ובלבד שלא עלתה לבעלים לשם חובה *אחד חטאת העוף ואחד עולת העוף שמלקן ושמיצה את דמן לאכול דבר שדרכו לאכול ולהקטיר דבר שדרכו להקטיר חוץ למקומו פסול ואין בו כרת חוץ לזמנו פיגול וחייבין עליו כרת ובלבד שיקריב המתיר במצותו כיצד *קרב המתיר במצותו מלק בשתיקה ומיצה הדם חוץ לזמנו או שמלק חוץ לזמנו ומיצה הדם בשתיקה או שמלק ומיצה הדם חוץ לזמנו זהו שקרב המתיר במצותו כיצד לא קרב המתיר במצותו מלק חוץ למקומו כד] מיצה הדם חוץ לזמנו או שמלק חוץ לזמנו ומיצה הדם חוץ למקומו או שמלק ומיצה הדם חוץ למקומו חטאת

לשמה הס"ד וכל"ל ותח"כ ד"ה לאכול דבר שדרכו לאכול חטאת עוף הס"ד ותח"כ ד"ה שדרכו להקטיר עולת העוף הס"ד ל"ק

עין משפט נר מצוה

לו א מיי' פ"ז מהל' מעה"ק הל"ז:
לז ב מיי' שם הל"ז:
לח ג מיי' שם הל"ז:
לט ד מיי' שם הל"ח:
מ ה מיי' פ"ז מהל' מעה"ק הל"ב:
מא ו מיי' שם הל' כא:
מב ז מיי' שם הל' כב:
ל"ל כו' ל"ק
מג ח ט מיי' שם הל"ב:
מד י מיי' פי"ג מהל' פסה"מ הל"ה:
מה כ מיי' פי"ז שם הלכה ח:
מו ל מיי' פי"ז שם הלכה ח:

שיטה מקובצת

ל) הקפה ברגל. פ"ה בלא יין וקשה לרש"י א"כ למה היה מקיף יפנה מיד לצד מערב למעלים לנסך ויחזור על העקב כמו שאר כהנים עושין שוכין בנסכים על ידי פיים וי"ל דלא דמי דאחד משאר כהנים שהיה זוכה בנסכים בפיים לא היה מגיע בחלקו עבודה אחרת אבל כהן הגדול שהיה כמו כן מקטיר היה מקיף בשם שלא כדרכו [להעלות] אברים שצריך להקפיל ולא נהירא דהתם מוכח דהקף זה אחר כל הקטרה לכך נראה לרבינו משמשן דלכך היה מקיף להראות שיש לו רשות יותר מלאחרים שהוא בן בית וכן איתא בפרק טרף בקלפי ששאר הכהנים היו עולים ויורדים בשפה של הכבש במורח או במערב והכהן הגדול כאמצע מהאי טעמא להראות שהיה יותר בן בית משאר הכהנים: כ) נתנו לו יין: ג) מן העולים לשלשה: ד) אמר רבא תני שמאל רבינא אמר: ה) ביצד היתה נעשית היה מולק כו' והשאר נמתק: ו) ואינו מבדיל דכיון דהכשר העוף בסימן אחד כל מה שימלוק מכאן ואילך קרוי חבדלה וא"ת א"כ לא היה לו למולק רק רוב סימן אחד כיון דהכשרו דעוף ברוב סימן אחד וי"ל דאין זה אלא דיעבד אבל לכתחילה בעינן סימן שלם וא"ת כמו כן נמי מוכח בחולין דצריך לשחוט ב' סימנין לכתחילה וי"ל דטעמא לא הוי משום דאין זה אלא דיעבד אלא דמסברא יש לנו לומר כיון שהתחיל למליק הסימן שימלקנו כולו: ז) היסוד אין למזבח אותו' נמתק: ח) החטאת מגופו של חטאת: ט) עי' בהשמטות בסוף המסכת: י) התחתון אתה אומר קיר התחתון או: יא) שהשירים שלו מתמצין ליסוד. וא"ת דיעשה למעלה מן החוטם באמה שלמטה מן הסובב ומשם ימצה ליסוד ולעולם בקיר העליון הוא וי"ל דא"כ הוי ג' מקומות במובה דלמטה מן החוטם הוי מקום דמים דעולת בהמה ולמעלה מן הסובב עולת העוף ולחטאת בהמה ולמטה מן הסובב באמה שבין הסובב לחוטם הסיקרא לחטאת העוף וזה לא יתכן דהואיל הוא הסיקרא מפסיק בין דמים עליונים לתחתונים א"כ משמע דאין בו כי אם שני מקומות לדמים. מהר"פ: יב) כתיב יַמְצֶה כתיב ס"י מי כתיב ימצא ומצא ורש"י לא גרס כן: יג) אוחז שני גפיה בשתי: יד) רוחב גודלו. והעוף אחר ידו ומיעקם צוארו העוף על גודלו ובאותו גודל עצמו מולק כי כל העבודות נעשות בימין ולכך היתה עבודה קשה ובמתניתא' היתה העוף מלבר על גב היד וצוארו העוף בין אצבע לגדל ומולק בגודל. תו"א: טו) ומולק וזו היא עבודה: טז) כיצד היתה נעשית: יח) היוצאין עמה והשליכן: יט) כשר שפנו במלח: כ) הנוצה ולא את בני המעיים היוצאים עמם ולא ספגן במלח: כא) הבדיל בחטאת ולא הבדיל בעולה פ"ה בפ"ק דחולין האי דבעינן הבדלה בעולת העוף ליף מולק והקטיר כדמשמע בגמרא אבל בחטאת העוף כתיב לא יבדיל וה"ל לא יבדיל א"כ אם יבדיל לא יבדיל יותר מכשיעור שחיטה והיינו סימן אחד בעוף וא"ת א"כ אם יבדיל [יותר] מרוב סימן אחד תיפסל דהוי יותר משיעור שחיטה וי"ל הס"ם לכתחילה בעינן [רוב] סימן שלם וא"ת מוכח בחולין דלכתחילה בעינן שני סימנים בשחיטת העוף בפרק השוחט דמוקי דיעבד אואחד בעוף משמע הא לכתחילה בעינן שנים אף בעוף לכך נראה דקרא דלא יבדיל קאי אדיעבד דשחיטה ולהכי סגי בחד ומ"ם בעינן סימן שלם ולא סגי ברוב דמסתמא לא הצריך הכתוב לומר דלא יבדיל להפסיק בתוך הסימן אלא לאחר שיסיים סימן שלם דמסברא לא א"רי קרא בחצאין: כב) מיצה דם הראש ולא מיצה דם הגוף פסול דם: כג) או לשמה ושלא: כד) למקומו ומיצה הדם[מלה] זוה אף הוא להקטיר: כו) התנים הזוכים בנסכים בפיים ולא זכו לעבודה אחרת עולה בידו ופונה לשמאל וחוזר: כז) יורד הימנו יורד: כח) כבש הוי שמאל בשהאיש: כט) לשמקיף ומקרב בית: ל) התחתון דא' קיר העליון פעמים: לא) כתיב יַמְצֶה כתיב: לב) הזאת שיזה במקום דממילא יהיה הדם מתמצה על היסוד הס"ד: לג) תיבת זרת נמתק: לד) שאנו שוהטין שהעוף על ותיבת עושין נמתק: לה) לצד גב תיבה על נמתק: לו) תמלח וגו' ואמרינן בהקומץ לז) במליקתה שמלק: לח) שלא לשמה אין ומיצר

מסורת הש"ס

ס"א דלא קיר העליון פעמים כו'

*מנחות יא.[ומתמ: מעו:]

[לעיל מד. מנחות לזה]

[עי' תוס' לקמן סה: ד"ה הכדיל]

[עי' תוס' לקמן סה: ד"ה כילד]

[מעילה טו.]

[עי' תוס' לקמן סה: ד"ה כילד]

שוחטים ל"ק

גמ' **והקריבו מה תלמוד לומר.** בעולת העוף כתיב והקריבו הכהן אל המזבח מה ת"ל הא כתיב והקריב מן התורים וגו' ולילכתוב בחריה ומלק הכהן את ראשו על המזבח: **פרידין.** גוזלות: **לקבוע לו כהן.** שלא ימלקנו זר: **לא קבע לו כהן.** דשמיטה בזר כשירה: **קבע לה כלי** דנפקא לן מויקח את המאכלת לקמן באידך פירקין (דף לז:): **ת"ל כהן ומלק אמר רבי עקיבא כו'** כולה ר' עקיבא קאמר לה: **בעצמו של כהן.** בלפורנו ולא בסכין: **בין** [נעיל כנו:] **למעלה:** מן המוט: **מן הצוואר** מן הגרון: **ונאמר להלן** [הטוף]: **והקטיר לאותו.** *ומסט בכנפיו ולא יבדיל *והקטיר לאותו יס] אני יודע מה שנאמרה תחילה ומלק את ראשו והקטיר בהקטרת הראש: **דמו כולו.** מדלא כתיב ונמלה *מדמו: **מלמד שהקטיר הוא ממלה.** וא"ת במילוי הגוף לא מקיימא דמו כולו: ה"ג ת"ל ומלק והקטיר ונמלה דמו וכי תעלה על דעתך משהקטיר ממלה אלא לומר לך מה הקטרה בראש המזבח אף המילוי בראש המזבח: וכא לקרן דרומית מזרחית גרסינן: **למטה מרגליו.** שהחוט למטה מן הסובב אמה: **אלא בראש המזבח.** דבעינן והקטיר ונמלה דמו שיהא מילוי בקיר הסמוך למקום הקטרה: **מלי ביניייסו.** כלומר במלי קמיפלגי הא ע"כ לת"ק גופיה איתי ליה והקטיר ונמלה דמו דלא לאו ס"ל קיר העליון מנא *ליה: **עושה מערכה כו'.** לת"ק הרולה לעשות מערכה על גבי סובב ולהקטיר כ] עושה הילכך מילוי שתחת הסובב סמוך למקום הקטרה כא]: **יכול יקדיר אם פעור בסכין ויעלנו.** לזפק לבהו בלא עור ובלא עולה כמו כב] שעולין עוף עושין: **ונוטל את קורקבנה.** ומוקמה לשון פרס ודבר מאוס הוא כמו (מיכה ד) כי אלו גם נטו: **בנולאה שלא.** כג] ולא יותר ממה שבנגד הופק הא

והקריבו מה תלמוד לומר. וא"ת דבפ"ק דחולין (דף כא:) דרים כל] לדרשא אחרינא הא מילתיה לבדרשינן הכא וי"ל דהכא דרים מדסמיכה לתורים ובני יונה ס"מ פרידה אחת והתם דרים *מדסמיכה כה] להקטיר ואין לומר דדרשינן תרתי משום וי"ו דוהקריבו דהא בחולין הוא רבי ישמעאל דלא דרים וי"ו פ' אלמנה (ינמות דף סח:)*:

עוף שלא קבע לו כפון אינו דין שלא קבע לו כהן. וא"ת קמילה תוכיח דלא קבע לה כפון וקבע לה כהן כו] ויש לומר מה למנחה שטעונה הגשה ותנופה *ויקידום קומץ כז] וכלי שרת וא"ת ילף מדאיתקש חטאת למנחה כדאמרינן לעיל ונראה דמסתבר ליה דלא תהוי מליקה עבודה יותר מסמיטה: **בן** עוף שקבע לו כהן אינו דין שיקבע לו כלי. וא"ת קמילה תוכיח שקבע לה כהן ולא קבע לה כלי כח] וי"ל מה למנחה שכן אינה מיני דמיס וא"ת מה לבן לאן שכן מין זבח אבל עוף לא תשיב ליה מין זבח בפ"ק (נעיל דף ה:) וי"ל דהיינו משום דקיש לן שהוא ביד אבל כט] אי הוה בכלי הוה חשיב מין זבח וא"ת מה לבן לאן שכן טעון נפון על כן נראה דמעיקרא סמיך אויקרא דזאת התורה דילפינן מינה מה עולה טעונה כלי דעופות נמי כתיבי בההוא עניינא מדפריך פ"ק דחולין (דף כב.) ביום מביום לוותו ונפקא ובמגילה פרק הקורא למפרע (דף כ:) גבי כל היום כשר למליקה דרשינן בגמרא מביום לוותו:

תלמוד לומר הכהן ומלק ל] בעצמו של כהן. וא"ת ומילף מדאיתקש לעיל חטאת העוף למנחה וי"ל חטאת איתקש עולת העוף לא איתקש ועוד כיון דאיכא לאוקומי *היקש לא מפקא מק"ו דהכא ועוד דאדרבה נקיש בהיקשא דזאת התורה לעולה דבעיא כלי: **וכי** תעלה על דעתך שזר קרב למזבח. ואפילו מאן לא] דלית ליה הך סברא גבי הלתת אליתא (יומא דף מה.) משום דהא אפשר דקאי אחרעא ועביד במפוחא:

אף מליקה בראש מזבח. *חטאת ועולה ילפי מהדדי גבי מול עורף ולענין בעצמו של כהן בג"ש נאמר כאן ומלק ונאמר להלן ומלק אבל להאריך לחטאת מליקה בראש המזבח *כעולה לא ילפינן משום דעולה לא ילפא אלא מהיקשא דהקטרה ודבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בג"ש מדרבי יוחנן כדאמר פרק איזהו מקומן (נעיל דף ממ:) וא"ת בפ"ק דקדושין (דף לו.) דאמר דמליקה אינה כשירה בנשים דאיתקש להקטרה והקטרה כתיב בני אהרן ולא בנות אהרן תיגמ מליקה דעולה מליקה דחטאת מגלן דכר הלמד בהיקש אינו חוזר ומלמד בג"ש וי"ל דגלוי מילתא בעלמא הוא כהן ולא דמן עולה כולו מדלא קתני בה הקיש בית *מליקה למזבח: **ואם** עשאה למטה מרגליו ואפילו אמה אחת כשירה. דמשמעות הכהן משמע תרתי שתהא מליקה בעצמו של כהן ולקבוע

גמ' **והקריבו** מה תלמוד לומר. בעולת העוף כתיב והקריבו הכהן אל המזבח מה ת"ל הא כתיב והקריב מן התורים וגו' ולילכתוב בחריה ומלק הכהן את ראשו על המזבח: **פרידין.** גוזלות: **לקבוע לו כהן.** שלא ימלקנו זר: **לא קבע לו כהן.** דשמיטה בזר כשירה: **קבע לה כלי** דנפקא לן מויקח את המאכלת לקמן באידך פירקין (דף לז:): **ת"ל כהן ומלק אמר רבי עקיבא כו'** כולה ר' עקיבא קאמר לה: **בעצמו של כהן.** בלפורנו ולא בסכין: **בין** [נעיל כנו:] **למעלה:** מן החוט: **מן הצוואר** מן הגרון: **ונאמר להלן** [הטוף]: **והקטיר לאותו.** *ומסט בכנפיו ולא יבדיל *והקטיר לאותו יס] אני יודע מה שנאמרה תחילה ומלק את ראשו והקטיר בהקטרת הראש: **דמו כולו.** מדלא כתיב ונמלה *מדמו: **מלמד שהקטיר הוא ממלה.** וא"ת במילוי הגוף לא מקיימא דמו כולו: ה"ג ת"ל ומלק והקטיר ונמלה דמו וכי תעלה על דעתך משהקטיר ממלה אלא לומר לך מה הקטרה בראש המזבח אף המילוי בראש המזבח: וכא לקרן דרומית מזרחית גרסינן: **למטה מרגליו.** שהחוט למטה מן הסובב אמה: **אלא בראש המזבח.** דבעינן והקטיר ונמלה דמו שיהא מילוי בקיר הסמוך למקום הקטרה: **מלי ביניייסו.** כלומר במלי קמיפלגי הא ע"כ לת"ק גופיה איתי ליה והקטיר ונמלה דמו דלא לאו ס"ל קיר העליון מנא *ליה: **עושה מערכה כו'.** לת"ק הרולה לעשות מערכה על גבי סובב ולהקטיר כ] עושה הילכך מילוי שתחת הסובב סמוך למקום הקטרה כא]: **יכול יקדיר אם פעור בסכין ויעלנו.** לזפק לבהו בלא עור ובלא עולה כמו כב] שעולין עוף עושין: **ונוטל את קורקבנה.** ומוקמה לשון פרס ודבר מאוס הוא כמו (מיכה ד) כי אלו גם נטו: **בנולאה שלא.** כג] ולא יותר ממה שבנגד הופק הא

ממול עורף אי מה להלן מולק ואינו מבדיל אף כאן מולק ואינו מבדיל ת"ל *ומלק והקטיר ז] מה הקטרה הראש לעצמו והגוף לעצמו אף מליקה הראש לעצמו והגוף לעצמו ומנין שהקטרת הראש בעצמו והגוף בעצמו שנאמר והקטיר אותו הרי הקטרת הגוף אמורה הא מה אני מקיים והקטיר המזבחה בהקטרת הראש הכתוב מדבר ונמצה דמו כולו ח] אל קיר המזבח ולא על קיר הכבש ולא על קיר ההיכל ט] ואיזה זה זה קיר העליון או אינו אלא קיר התחתון ודין הוא מה בהמה שחטאתה למעלה עולתה למטה עוף שחטאתו למטה אינו דין י] שעולתו למטה ת"ל ומלק והקטיר ונמצה דמו וכי תעלה על דעתך יא] לאחר שהקטיר חוזר וממצה אלא לומר לך מה הקטרה בראש המזבח אף מיצוי בראש המזבח הא כיצד היה עולה בכבש ופונה לסובב ובא לו לקרן דרומית מזרחית היה מולק את ראשה ממול ערפה ומבדיל יב] וממצה מדמה על קיר המזבח אם עשאה למטה מרגליו אפילו אמה יג] בשירה רבי נהמיה ורבי אליעזר בן יעקב אומרים יד] כל עצמה אין נעשית אלא בראש המזבח מאי בינייהו אביי ורבא דאמרי תרוייהו עושה מערכה ע"ג סובב איכא בינייהו: בא לו לגוף כו': ת"ר והסיר את מראתו טו] בנוצתה זו זפק יכול יקדיר בסכין ויטלנו ת"ל בנוצתה טז] נוטל את הנוצה עמה אבא יוסי בן חנן אומר נוטלה ונוטל יז] קורקבנה עמה דבי רבי ישמעאל תנא בנוצתה שלה קודרה בסכין כמין ארובה: שיסע

[עין משפט נר מצוה]

מז א ב ג מיי' פי"ג מהל' פסה"מ הלכה ב:

ג' הל"ק מדסמיכה לומלק והקטיר כו'

[ועי' בתוס' סס ד"ה כמלק כל"ע וכמנחות דף נא: ד"ה ויין כו' כתבו דאיכא למ"ד דלהני דרשו לא דרשו וי"ו ולאיזה דרשה דרשו וי"ו ולפ"ז ל"ל לר"י נמי הכי:]

ויקידום כבלי שרת ל"ק מח ד מיי' פט"ז מהל' מעה"ק הל"י:

מט ה מיי' שם פ"ו הל' כג: נ ו ז ח מיי' שם הל' כח:

[נ"ע מכמיס הייגו ת"ק ועמ"ש לעיל כט: על הגליון]

נא ט מיי' שם הל' כז:

נב י כ מיי' שם הל"ב:

גליון הש"ס

גמ' אם עשאה למטה מרגליו. ע"ל דף סו ע"ב תוספות ד"ה עולה:

כ"א היקש לדרשה אחרינא לא מפקא כו' ל"ק

ואמאה ל"ק

מעולה ל"ק

שיטה מקובצת

ח) ומיצה דמה הוץ לזמנה או שמלקה חוץ לזמנה ומיצה דמה שלא לשמה או שמלקה ומיצה דמה: כ) כרת וחכ"א זה וזה פסול ואין בו כרת לאכול: ג) תיבת אל נמחק: ד) ת"ל הכהן ומלק. כדמפרש ר"ע שתהא מליקה בעצמו של כהן דר"ע מילתא דת"ק אתא לפרושי אלא דת"ק אית ליה דמשמעות הכהן משמע תרתי שתהא מליקה בעצמו של כהן ולקבוע

ל"ל ישמעאל

מליקה ל"ק

לו כהן ור"ע אית ליה דהכהן אתא לומר שתהא מליקה בעצמו של כהן אבל לקבוע לו כהן לא איצטריך דסברא הוא בלא פסוק דצריך כהן כדמפרש תלמודא אבל ודאי לא נשמע מהכהן תרתי: ה) ומלק שתהא מליקה ממול: ו) על תיבות ודין הוא נרשם עליו קו: ז) מה הקטרה הראש (בעצמו) [לעצמו] כו'. וא"ת אי מה הקטרה אינה מעכבת אף מליקה אם לא הבדיל בעולה אינה מעכבת וא"כ למה תנן אם לא הבדיל בעולה פסול ותירץ ריב"א דאה"נ נימא מליקה דומיא דהקטרה דאם לא הבדיל אלא בסימן אחד הוי כאילו לא מלק כלל וחיסר מצות מליקה ואז פסול ומילא אבל אם חיסר מצות הקטרה לא מיפסל בהכי אבל קשה דלעיל יליף נמי מה הקטרה בראש המזבח ועוד קשה דאמאי קאמר בתרני דאם שינה פסול נימא דומיא דהקטרה ואם לא הקטיר כשר וי"ל דרתתם נמי הויא דומיא דהקטרה וח"ש מה הקטרה אם שינה בה ולא עשאה בראש המזבח חיסר מצות הקטרה והוי כאילו לא הקטיר כלל פסול אף מליקה אם שינה בה חיסר מצות מליקה כאילו לא מלק כלל פסול דאין כאן עבודה כללי: ח) כולו (סי' אותו בראש ובנוף וממצה בשניהם) על קיר תיבת אל נמחק: ט) ההיכל ולא על קיר האולם ואיזה: י) שתהא עולתו למטה: יא) וכי תעלה על דעתך מאחר שהקטיר כו' וא"ת אה"נ וממצאת דם הנוף קאמר דאבתי לא איירי קרא אלא בהקטרת הראש וי"ל דנמצה דמו משמע ליה כל דמו והא ליכא הואיל והקטיר הראש: יב) ומבריל ס"י דמה מתמצה על כו': יג) אמה אית בשירה: יד) היא עצמה אינה נעשית אלא בראש: טו) תיבת בנוצתה נמחק: טז) בנוצתה נוטלה ונוטל: יז) ונוטל את: יח) בין מלמעלה: יט) ולהקטיר בה עושה: כא) הקטרה הוא הש"ד: כב) כמו שצוין העוף עושין: כג) שלה שלא יותר ממה שבנגד:כד) דרוש. ס"א לומר דהלק הכתוב בין חטאת העוף לעולת העוף ה) היינו מהקריב ליה ולא לאחר והא דריש מדסמכיה והקריבו אל מן התורים: כה) מדסמכ' לומלק והקטיר בחטאת: כו) כהן דכתיב ונקמץ הכהן וי"ל מה למנחה שכן שעונה הגשה: כז) בכלי שרת (אות ו' נמחק) לאחר קריצה מה שאין כן בעוף ועוד אמר ריב"א דמליקה לשחיטה סברא לדמות שכן מיני דמים ולא לקמיצה דמנחה שאינה מיני דמים. תוס' אחרות: כח) כלי שחיטה קיטין בידו אף אבא אבא מליקה וי"ל דמה למנחה שטעונה הגשה. תוס' אחרות: כט) אבל ס"א כל כמה דלא ידעינן שהוא ביד שפיר מיחשב מין זבח כו': ל) ומלק שתהא מליקה בעצמו: לא) מאן דלית ליה. עי' לעיל בהוס' (דף יד ע"ב) ובתוס' יומא (דף כו ע"א): לב) חשיב קרן פסוק

ח) לולי ל"ל וי"ל דהתם דרים מוהקריב כו'.

הבדיל בחטאת ולא הבדיל בעולה פסול . בחטאת ניחא כדדרשינן בפ"כ חטאת היא שאם מלקה שלא לשמה פסולה וה"ה דכל שאינה בה פסולה אבל בעולה קשה מנלן ועוד דמהקטרה ילפא מה הקטרה הראוי בעלמו (ג) אף כאן כו' ומה הקטרה איכא מעכבת אף הבדלה איכא מעכבת וכן קשה ממליקת (ב) *עוף שנשחה למטה כיון דעשאה למטה מהקטרה ילפא דון מינה ומינה וכי היכי דלא הקטיר למעלה כשר ᵉלא מלק למטה נמי כשר : *ביצד קרב המחיר . כל הכך מצינת דהכא ודפ"ק דמכילתא ודמנחות לריכי לדקדק אמאי לריכי כולהו : קעביד מעשה עולה בחטאת . מה שזה למעלה וזה למטה לא חשיב ליה שינוי : ורבי אלעזר בר"ש סבר מינו בחטאת לא מעכב . היכך אם רלה להבדיל יבדיל ולא יעלה אחר הבדלה ולא עביד מעשה עולה (ג) ואי משום דשינה בהבדלה כיון דלאו מילה (דף כח.) כמעשה עולה ח"כ כי מבדיל הוי חיתוך בשר בעלמא כך פירש בקונטרס וקשה דבפ"ק דמולין (דף כח.): דדרש רבי אלעזר בר"ש כמשפט חטאת העוף מה להלן כשהוא (ד) לוחז הראש בגוף ומזה ולילך מייה בעולת העוף שאין חותך אלא רוב שנים היכי ליף הא אי בעי מבדיל לגמרי בחטאת והייט יכולין לפרש כשהוא (ה) לוחז הראש בגוף ומזה אם יולה קאמר *ומדקאמר מה להלן בסימן אחד הייט שאם יולה לא יחתוך כ"א סימן אחד אבל קשה מבריתא דהתם לעיל (ו) דקתני שנים או רוב לרבנן או רוב שנים לר' אלעזר בר"ש לוקמה כולה כרבי אלעזר בר"ש דאי בעי שנים ואי בעי רוב שנים (ז) ובפרק העור והרוטב (שם דף קכג.) נמי גבי טלית שנקרעה רובה שוב אינה חיבור וטהורה ומוקי לה בעליה מבולת וזה כדיון דלא חם עלה ואתבלה ליכא למימר דילמא חיים ולא קרע רובה אבל כשאינה מבולת יום גזרינן ופריך אלא מעתה (ח) לרבי אלעזר בר"ש ליגזר *) דילמא לא אתי למיעבד *רובא והשתא (ט) אי אין אסור לחתוך כל השנים א"ל למגזר אם שם כלל דילמא חיים וגרלה לפרש כל סוגיא זו בהבדלה שלאחר הזאה אבל קודם הזאה לולי עלמא לא פליגי דפסולה דאמר קרא לא יבדיל ודוקא רבי שמעון בן אליקים דלקמן אית ליה הך סברא לרבי אלעזר בר"ש דיכול להבדיל כל השנים ואפילו קודם הזאה ואית ליה איסור פסול בהבדלה כלל *דהא מפרש לא יבדיל דקרא אין לריך להבדיל וסוגיא דמולין פרק קמא (דף כח.): והשתא דהעור והרוטב (שם דף קכג.) דלא כוותיה אלא כרב חסדא ורבה ואביי והכי פירושא דכולה שמעתא מאי בינייהו אי' מאי מעמייהו אמר רב חסדא מילוי חטאת העוף מעכב איכא בינייהו דרבנן סברי מילוי חטאת העוף ומעכב וכשהזה עדיין לא נגמרה מלוותה הילכך כשהבדיל סימן שני לאחר הזאה לא חשיב מחתך בשר בעלמא ופסול משום שעשה מעשה עולה בחטאת שאם כאן הבדלה בשנים קודם מילוי כמו בעולה ור"ל בר"ש סבר דמילוי אינו מעכב וכבר נגמרה כל מ' מלוותן וכשמבדיל לאחר הזאה אינו אלא מחתך בשר בעלמא ואשמעינן דלא מעכב דאי אמר דמילוי אינו מעכב אבל הזאה מעכבת אמר רב חסדא דאי אמר דמילוי אינו מעכב אבל הזאה מעכבת אמר רבה דאי אמר דמילוי אינו מעכב אבל הזאה מעכבת אמר אביי דאי אמר דמילוי אינו מעכב אבל הזאה מעכבת אמר רב אשי דאי אמר דמילוי אינו מעכב אבל הזאה מעכבת אמר רבינא דאי אמר דמילוי אינו מעכב אבל הזאה מעכבת אמר רב אחא בר יעקב

עין משפט
נר מצוה

א א מיי' פ"ז מהלכות פסולי המוקדשין הלכה ז :
ב ב מיי' שם הלכה ה :
ג ג ד מיי' שם הל"ח :
ד ה מיי' שם הלכה ו :

אין צריך להבדיל. הילכך אם הבדיל לאו סימן הוא: **מכדי כתיב.** בעולה הטוף והקריבו ומיהא נפקא לן לר"מ בדרבי שמעון הבדלה בעולה הטוף בהכל שוחטין (חולין דף כח.) ולא דרש ומלק והקטיר כדדרשי לעיל מה הקטרה הרלתם בעצמו כו' דתיפוק ליה הבדלה מהתם דהך סברא ליה ליה שימלוק את ה[כולן תורה אור

אין צריך להבדיל א"ל רב אחא בריה דרבא לרב אשי ה[אלא מעתה גבי בור דכתיב °ולא יכסנו ה"נ דאין צריך לכסות הכי השתא התם כיון דכתיב °בעל הבור ישלם עלויה הוא דרמי לכסויי אבל הבא מכדי כתיב והקריבו חלק הכתוב בין חטאת העוף לעולת העוף ב[לא יבדיל למה לי ש"מ אין צריך להבדיל : מיצה דם הגוף : ת"ר עולה אע"פ שמיצה דם הגוף ולא מיצה דם הראש יכול ג[(ו) מיצה דם הראש ולא מיצה דם הגוף ת"ל הוא מאי תלמודא אמר רבינא מסתברא (ז) דרוב דמים בגוף שביחי :

הדרן עלך קדשי קדשים

חטאת העוף שעשאה למטה במעשה חטאת לשם חטאת כשירה

"במעשה חטאת לשם עולה במעשה עולה לשם חטאת כמעשה עולה לשם עולה פסולה °עשאה למעלה במעשה כולן פסולה עולת העוף שעשאה למעלה במעשה עולה לשם עולה כשירה °במעשה עולה לשם חטאת כשירה ובלבד שלא עלתה לבעליה °במעשה חטאת לשם עולה במעשה חטאת לשם חטאת פסולה עשאה למטה במעשה כולן °פסולה ד[:

גמ'

חטאת העוף. כמעשה חטאת. מליקה בסימן אחד והזאה ומילוי: **כמעשה עולה.** בגמרא מפרש דשמי במאי: **עשאה למעלה כמעשה כולן.** כלומר כמעשה אחד מכולן

אמורין כאן ואפילו כמעשה חטאת לשם חטאת: **כמעשה חטאת.** בגמרא מפרש דשמי במאי: **עשאה למטה כמעשה כולן.** כמעשה אחד מכל אלו ואפילו כמעשה עולה לשם עולה יב[: גמ'

הוה נפיק יז[דדרים מיניה בחולין (דף כח.) שחיקת הכתוב בין חטאת העוף לעולת העוף לכך יש לפרש נמי דאתי קרא למימר דבשעת מילוי אם ירלה לא יבדיל והא דאמר רבי ירמיה לא שמיע להו דמשמע שבא לאחוק על רב חסדא ורבא ואביי הייגו משום שבא

ר' ירמיה להשמיענו דבשמבדיל לאחר הזאה אין כאן מעשה עולה בחטאת שמלות חטאת נמי כך הוא דקרא אין צריך להבדיל קאמר ות"מ לרב הונא דאמר משמיה דרב בתמילה פרק חטאת העוף (דף ח:) דמילוי חטאת העוף אינו מעכב ולהכי אתי במתני' דהתם הוה דמי אמאי פסלי רבנן כשהבדיל לאחר הזאה הא אין כאן מעשה עולה בחטאת דמחתך בשר בעלמא הוא כדפרישית כיון דכבר נגמרו עבודות הדם דמילוי אינו מעכב ולפי מה שפירשתי ניחא דדילמא רב הונא סבר כר"ש בן אליקים דמוקי פלוגתייהו קודם הזאה אבל לפירוש ר"ת קשה דאפילו לר"ש בן אליקים לא פליגי אלא לאחר הזאה ויש לומר דרב הונא יעמיד מתני' דתקני הבדיל פסול קודם הזאה ואפילו כרבי אלעזר בר"ש וסוגיא דשמעתא דקאמר מתניתין דלא כרבי אלעזר בר"ש אתיא כרב אחא בר אהבה דאמר במתילה* משמיה דרב מילוי חטאת העוף מעכב יח[ורבנן פליגי עליה דר"א בר"ש אפילו לרב הונא מדקאמר רבי אלעזר ברבי שמעון שמעתי שמבדילין משמע דפליגי רבנן עליה ואע"ג דרב הונא סבר מילוי לא מעכב מודה הוא יט[דפליגי רבנן עליה דרבי אלעזר ברבי שמעון *סבר מילוי מעכב וה"נ איכא חד תנא במתילה דסבר הכי ומיהו *)מתני' לא אפשר למימר לרב הונא דסבר מעכב דהא מהדר הש"ס לאוקומי כל סתמי דמתני' כוותיה דאית ליה מילוי מעכב ות"מ והא קתני מתני' חטאת העוף שמלקה בשמה ומילה דמה שלא בשמה פסול אלמא דמילוי מעכב ויש לומר דרב הונא לא הוה תני מילה אלא היזה כדתני במתניתין דמתילה הוזה דמה אבל סיפא דמתני' דמייתי התם במתילה כ[אחד חטאת העוף ואחד עולת העוף כא[מלקן ומילה דמן כו' לא מלי לאוקמי *דהוא ושהיזה דהא קתני בה נמי עולה והזאה בעולה ליכא לכך צריך לאוקמי דלגדלין קתני : **אלא** מעתה גבי בור כדכתיב ולא יכסנו כו'. מכל לאוקי שבתורה כגון לא תחסום לא תאכלו כל נבילה לא תלבש שעטנז לא קשיא ליה למאי כב[כתביה אם לא נלאו אבל הא דמסברא הוה אמינא דמבדיל לפי שצריך לדם אמרינן דכי כתיב לא יבדיל אין צריך להבדיל קאמר וגבי בור נמי מסברא הוה אמינא דחייב לכסותו וכי כתיב לא יכסנו אין צריך לכסותו קאמר :

הדרן עלך קדשי קדשים

חטאת העוף . כמעשה חטאת לשם חטאת כשירה . זו היא מלוותה כג[ותגב אחריני נקטיה : **למעלה** כמעשה כולן פסולה . כל] אף שעשה העבודה כתקנה והייגו בתילה אבל בעלים מתכפרת לשמולל דאמר לעיל פרק ב' (דף מו:) כיון שהגיע דם למזבח נתכפרו בעלים כה[: **למטה** כמעשה כולן פסולה . בסוף פירקין דלעיל (דף סה:) פירשתי דלא ידעינן מנא ליה עיכובא בעולה :

*) יל ומיהו רבנן דמתני' לא אפשר למימר ל"ה דסברי מעכב כו' יל"

מיניה דמלפקיה קרא ל"ק

שיטה מקובצת

ל[אלא מעתה גבי בור כו' גא"ת*) כו' יו"ל דהא דדרשינ לא יבדיל דאינו צריך להבדיל היינו משום דלדם הוא צריך לעשות הזאה והמיצוי וא"כ סבריא לומר דצריך הבדלה בחטאת יותר מבעולה דבעולה ליכא כי אם מיצוי בלבד ולכך קאמר לא יבדיל דאין צריך להבדיל אבל אם רצה מבדיל ולהכי פריך אלא מעתה כו' דאי כפשוטו לאשמועינן דצריך לכסותו פשיטא דכיון דהפרו לכסותו ומשני הכי השתא כלומר גבי בור כיון דכתיב בעל הבור ישלם אלמא צריך לכסותו וס"מ כתב ולא יכסנו לספור דברים בעלמא דאם לא כסהו חייב והא דדרשינן לא יבדיל לומר דאינו צריך להבדיל לאו משום דהוי ס"ד מבדיל מסברא כדס"ד אלא משום דמכדי כתיב

הגהות הב"ח

(ה) גמ' יכול תעש' שמילה דם הרלתם : (ב) שם מסתברא רוב כל"ל ותות ד' ממקן : (ג) רש"י ד"ס מכדי וכו' כלומר מלי קמ"ל :

לגמדנו ל"ק

מצות הבדלה לא נפקא לן) :

הדרן עלך קדשי קדשים

חטאת העוף . **כמעשה חטאת.** מליקה בסימן אחד והזאה ומילוי: **כמעשה עולה.** בגמרא מפרש דשמי במאי: **עשאה למעלה כמעשה כולן.** כלומר כמעשה אחד מכולן

אמורין כאן ואפילו כמעשה חטאת לשם חטאת: **כמעשה חטאת.** בגמרא מפרש דשמי במאי: **עשאה למטה כמעשה כולן.** כמעשה אחד מכל אלו ואפילו כמעשה עולה לשם עולה יב[: גמ'

הוה נפיק יז[דדרים מיניה בחולין (דף כח.) שחיקת הכתוב בין חטאת העוף לעולת העוף לכך יש לפרש נמי דאתי קרא למימר דבשעת מילוי אם ירלה לא יבדיל והא דאמר רבי ירמיה לא שמיע להו דמשמע שבא לאחוק על רב חסדא ורבא ואביי הייגו משום שבא

ר' ירמיה להשמיענו דבשמבדיל לאחר הזאה אין כאן מעשה עולה בחטאת שמלות חטאת נמי כך הוא דקרא אין צריך להבדיל קאמר ות"מ לרב הונא דאמר משמיה דרב בתמילה פרק חטאת העוף (דף ח:) דמילוי חטאת העוף אינו מעכב ולהכי אתי במתני' דהתם הוה דמי אמאי פסלי רבנן כשהבדיל לאחר הזאה הא אין כאן מעשה עולה בחטאת דמחתך בשר בעלמא הוא כדפרישית כיון דכבר נגמרו עבודות הדם דמילוי אינו מעכב ולפי מה שפירשתי ניחא דדילמא רב הונא סבר כר"ש בן אליקים דמוקי פלוגתייהו קודם הזאה אבל לפירוש ר"ת קשה דאפילו לר"ש בן אליקים לא פליגי אלא לאחר הזאה ויש לומר דרב הונא יעמיד מתני' דתקני הבדיל פסול קודם הזאה ואפילו כרבי אלעזר בר"ש וסוגיא דשמעתא דקאמר מתניתין דלא כרבי אלעזר בר"ש אתיא כרב אחא בר אהבה דאמר במתילה* משמיה דרב מילוי חטאת העוף מעכב יח[ורבנן פליגי עליה דר"א בר"ש אפילו לרב הונא מדקאמר רבי אלעזר ברבי שמעון שמעתי שמבדילין משמע דפליגי רבנן עליה ואע"ג דרב הונא סבר מילוי לא מעכב מודה הוא יט[דפליגי רבנן עליה דרבי אלעזר ברבי שמעון *סבר מילוי מעכב וה"נ איכא חד תנא במתילה דסבר הכי ומיהו *)מתני' לא אפשר למימר לרב הונא דסבר מעכב דהא מהדר הש"ס לאוקומי כל סתמי דמתני' כוותיה דאית ליה מילוי מעכב ות"מ והא קתני מתני' חטאת העוף שמלקה בשמה ומילה דמה שלא בשמה פסול אלמא דמילוי מעכב ויש לומר דרב הונא לא הוה תני מילה אלא היזה כדתני במתניתין דמתילה הוזה דמה אבל סיפא דמתני' דמייתי התם במתילה כ[אחד חטאת העוף ואחד עולת העוף כא[מלקן ומילה דמן כו' לא מלי לאוקמי *דהוא ושהיזה דהא קתני בה נמי עולה והזאה בעולה ליכא לכך צריך לאוקמי דלגדלין קתני : **אלא** מעתה גבי בור כדכתיב ולא יכסנו כו'. מכל לאוקי שבתורה כגון לא תחסום לא תאכלו כל נבילה לא תלבש שעטנז לא קשיא ליה למאי כב[כתביה אם לא נלאו אבל הא דמסברא הוה אמינא דמבדיל לפי שצריך לדם אמרינן דכי כתיב לא יבדיל אין צריך להבדיל קאמר וגבי בור נמי מסברא הוה אמינא דחייב לכסותו וכי כתיב לא יכסנו אין צריך לכסותו קאמר :

*) יל ומיהו רבנן דמתני' לא אפשר למימר ל"ה דסברי מעכב כו' יל"

ל"ל וסברי מילוי כו' וכן הוא בכתוב' חולין דף כלה: ד"ס ולאיו כו' וע"ש

לשמוי וההיזה ל"ק

עין משפט
נר מצוה

ל[אלא מעתה גבי בור כו' גא"ת*) כו' יו"ל דהא דדרשינ לא יבדיל דאינו צריך להבדיל היינו משום דלדם הוא צריך לעשות הזאה והמיצוי וא"כ סבריא לומר דצריך הבדלה בחטאת יותר מבעולה דבעולה ליכא כי אם מיצוי בלבד ולכך קאמר לא יבדיל דאין צריך להבדיל אבל אם רצה מבדיל ולהכי פריך אלא מעתה כו' דאי כפשוטו לאשמועינן דצריך לכסותו פשיטא דכיון דהפרו לכסותו ומשני הכי השתא כלומר גבי בור כיון דכתיב בעל הבור ישלם אלמא צריך לכסותו וס"מ כתב ולא יכסנו לספור דברים בעלמא דאם לא כסהו חייב והא דדרשינן לא יבדיל לומר דאינו צריך להבדיל לאו משום דהוי ס"ד מבדיל מסברא כדס"ד אלא משום דמכדי כתיב

הגהות הב"ח

(ה) גמ' יכול תעש' שמילה דם הרלתם : (ב) שם מסתברא רוב כל"ל ותות ד' ממקן : (ג) רש"י ד"ס מכדי וכו' כלומר מלי קמ"ל :

לגמדנו ל"ק

מצות הבדלה לא נפקא לן) :

הדרן עלך קדשי קדשים

חטאת העוף . **כמעשה חטאת.** מליקה בסימן אחד והזאה ומילוי: **כמעשה עולה.** בגמרא מפרש דשמי במאי: **עשאה למעלה כמעשה כולן.** כלומר כמעשה אחד מכל אלו ואפילו כמעשה עולה לשם עולה יב[: גמ'

הוה נפיק יז[דדרים מיניה בחולין (דף כח.) שחיקת הכתוב בין חטאת העוף לעולת העוף לכך יש לפרש נמי דאתי קרא למימר דבשעת מילוי אם ירלה לא יבדיל והא דאמר רבי ירמיה לא שמיע להו דמשמע שבא לאחוק על רב חסדא ורבא ואביי הייגו משום שבא

ר' ירמיה להשמיענו דבשמבדיל לאחר הזאה אין כאן מעשה עולה בחטאת שמלות חטאת נמי כך הוא דקרא אין צריך להבדיל קאמר וא"ת לרב הונא דאמר משמיה דרב בתמילה פרק חטאת העוף (דף ח:) דמילוי חטאת העוף אינו מעכב ולהכי אתי במתני' דהתם הוה דמי אמאי פסלי רבנן כשהבדיל לאחר הזאה הא אין כאן מעשה עולה בחטאת דמחתך בשר בעלמא הוא כדפרישית כיון דכבר נגמרו עבודות הדם דמילוי אינו מעכב ולפי מה שפירשתי ניחא דדילמא רב הונא סבר כר"ש בן אליקים דמוקי פלוגתייהו קודם הזאה אבל לפירוש ר"ת קשה דאפילו לר"ש בן אליקים לא פליגי אלא לאחר הזאה ויש לומר דרב הונא יעמיד מתני' דתקני הבדיל פסול קודם הזאה ואפילו כרבי אלעזר בר"ש וסוגיא דשמעתא דקאמר מתניתין דלא כרבי אלעזר בר"ש אתיא כרב אחא בר אהבה דאמר במתילה* משמיה דרב מילוי חטאת העוף מעכב יח[ורבנן פליגי עליה דר"א בר"ש אפילו לרב הונא מדקאמר רבי אלעזר ברבי שמעון שמעתי שמבדילין משמע דפליגי רבנן עליה ואע"ג דרב הונא סבר מילוי לא מעכב מודה הוא יט[דפליגי רבנן עליה דרבי אלעזר ברבי שמעון *סבר מילוי מעכב וה"נ איכא חד תנא במתילה דסבר הכי ומיהו *)מתני' לא אפשר למימר לרב הונא דסבר מעכב דהא מהדר הש"ס לאוקומי כל סתמי דמתני' כוותיה דאית ליה מילוי מעכב ות"מ והא קתני מתני' חטאת העוף שמלקה בשמה ומילה דמה שלא בשמה פסול אלמא דמילוי מעכב ויש לומר דרב הונא לא הוה תני מילה אלא היזה כדתני במתניתין דמתילה הוזה דמה אבל סיפא דמתני' דמייתי התם במתילה כ[אחד חטאת העוף ואחד עולת העוף כא[מלקן ומילה דמן כו' לא מלי לאוקמי *דהוא ושהיזה דהא קתני בה נמי עולה והזאה בעולה ליכא לכך צריך לאוקמי דלגדלין קתני : **אלא** מעתה גבי בור כדכתיב ולא יכסנו כו'. מכל לאוקי שבתורה כגון לא תחסום לא תאכלו כל נבילה לא תלבש שעטנז לא קשיא ליה למאי כב[כתביה אם לא נלאו אבל הא דמסברא הוה אמינא דמבדיל לפי שצריך לדם אמרינן דכי כתיב לא יבדיל אין צריך להבדיל קאמר וגבי בור נמי מסברא הוה אמינא דחייב לכסותו וכי כתיב לא יכסנו אין צריך לכסותו קאמר :

*) יל ומיהו רבנן דמתני' לא אפשר למימר ל"ה דסברי מעכב כו' יל"

ל"ל וסברי מילוי כו' וכן הוא בכתוב' חולין דף כלה: ד"ס ולאיו כו' וע"ש

לשמוי וההיזה ל"ק